

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МЕДИЧНИЙ ІНСТИТУТ

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МЕДИЧНОЇ НАУКИ І ОСВІТИ

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ,
що присвячена 25-річчю Медичного інституту Сумського державного університету
(м. Суми, 16-17 листопада 2017 року)

Суми
Сумський державний університет
2017

ЛЕКЦІЯ, ЯК СКЛADOVA АУДИТОРНОЇ РОБОТИ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ «ЕПІДЕМІОЛОГІЯ»**Петрусевич Т.В., Зубленко О.В.***Національний медичний університет імені О.О. Богомольця*

Підвищення якості навчального процесу в медичному ВУЗі є необхідною умовою якісної підготовки майбутніх фахівців. Навчальний процес складається з багатьох складових, в тому числі з аудиторної роботи, яка передбачає засвоєння лекційного матеріалу. Лекція має бути спрямована, як на інтенсифікацію навчального процесу, так й на розвиток особистісних якостей майбутнього лікаря. Лекції з епідеміології допомагають заповнити прогалини в знаннях шляхом надання систематизованих знань з епідеміології, розкривають стан та перспективи розвитку епідеміології, концентрують увагу на найбільш складних питаннях сьогодення, стимулюють пізнавальну діяльність та сприяють формуванню «популяційного» мислення майбутніх фахівців. Призначення сучасної лекції в навчальному процесі не в тому, щоб надати всю інформацію по темі, а для того щоб допомогти засвоїти фундаментальні проблеми дисципліни, показати взаємозв'язок з іншими дисциплінами та використання набутих знань в майбутній практичній діяльності лікаря.

Метою роботи є проведення порівняльного аналізу основних форм лекцій, які використовують в навчальному процесі при вивченні дисципліни «Епідеміологія».

Матеріали та методи дослідження: використовували інформаційні матеріали з інтернет-ресурсів та застосовували описово - аналітичні методи дослідження.

Результати: лекції можуть бути класифіковані в залежності від мети викладання інформації: вступна, оглядова лекція, лекція-візуалізація, проблемна лекція, лекція-конференція, лекція-прес-конференція, лекція провокація тощо. В навчальному процесі з вивчення дисципліни «Епідеміологія» найбільш доцільними є вступна та проблемна лекції.

Вступна лекція надає перше цілісне уявлення про предмет дослідження епідеміології та формує підґрунтя для наступного засвоєння студентами навчального матеріалу з епідеміології. Лектор визначає місце епідеміології в системі навчальних дисциплін, знайомить студентів з основними поняттями та задачами епідеміології, основними напрямками боротьби з інфекційними захворюваннями, основами епідеміологічного методу. Отриманні знання допоможуть опанувати дисципліну та будуть корисними для подальшої фахової лікарської діяльності.

Проблемна лекція надає нові знання з питань профілактичних та протиепідемічних заходів при сучасних проблемних захворюваннях, як інфекційного так і неінфекційного походження, через постановку проблемних питань, задач або ситуацій. При цьому процес пізнання студентами разом з викладачем наближається до дослідницької діяльності. Зміст проблеми можна розкрити шляхом організації пошуку її вирішення. Проблемна лекція, як одна з форм інтерактивного спілкування між лектором й студентами виявляється найбільш ефективною. Протягом лекції доцільно залучати студентів до вироблення та пошуку рішень проблем, які виникають на рівні популяції. Такий варіант лекції проводиться при роботі в невеликих аудиторіях, а саме в межах циклу «Епідеміологія», який студенти вивчають на 5 курсу. Навчальним планом передбачено 10 годин на 5 лекцій.

Враховуючи данні Едгара Дейлі («Dale's cone of experience», відомого як конус *Дейла*) людина засвоює лише 50% побаченого та почутого та майже 70% від сказаного та записаного нею. Тобто активне залучення учасників освітнього процесу в різні види активної пізнавальної діяльності дозволяє отримати більш високі результати. Інтерактивні форми проведення лекцій активують мислення студентів, підвищують мотивацію до навчання, закладають творчий підхід до вирішення завдань в роботі лікаря. Підготовка студентів до лекції з епідеміології мала б позитивний вплив як на краще засвоєння лекційного матеріалу так й на спробу вирішення нестандартних (надзвичайних) ситуацій в разі їх виникнення.

Висновок. При викладанні дисципліни «Епідеміологія» найбільш ефективними є вступна лекція та проблемні лекції з інтерактивною формою спілкування між лектором та студентами. На краще засвоєння лекційного матеріалу з епідеміології впливає попередня підготовка студентів до лекції.

ОСОБЛИВОСТІ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ МЕДИЧНОЇ БІОЛОГІЇ**Піскун Р.П., Шкарупа В.М., Спрут О.В.***Вінницький національний медичний університет імені М.І. Пирогова*

Вступ. При викладанні медичної біології на першому курсі досягається важлива задача: введення студентів у медицину, яка органічно входить до системи біологічних наук; ознайомлення студентів з базисними поняттями медицини – «здоров'я» та «хвороба». В процесі навчання студенти пізнають взаємозв'язок загальнобіологічних закономірностей живого із біосоціальною сутністю людини, як об'єкту медицини. Вже з перших кроків в медичному вузі студентам повинен бути закладений теоретичний фундамент, орієнтований на умови майбутньої роботи лікаря. Саме орієнтація сучасної медицини на пріоритетність молекулярно-біологічних підходів до вивчення закономірностей норми та патології зумовлює важливість науково-методичного забезпечення підготовки студентів на кафедрі медичної біології.

Матеріали та методи. Для оцінки ефективності науково-методичного забезпечення застосовували описовий матеріал результатів проміжного і підсумкового контролю на основі використання тестового, письмового та усного опитування студентів.

Результати дослідження показали, що новітні технології роблять все наочнішими і ефективнішими способи передачі інформації до суб'єкта навчання. Сучасна медична біологія повинна увібрати найголовніше з величезного обсягу інформації, яка накопичена в ході досліджень. У цьому контексті пізнання набуває рис багатофункціонального тренування, під час якого однотипна інформація подається багаторазово в класичному і новітньому відображенні і передбачувано сприймається студентами. В сучасній освіті з'являються все потужніші інструменти, що сприяють засвоєнню знань саме в позааудиторний час, коли на допомогу студентам все частіше і успішніше приходять комп'ютерні технології та Інтернет. Для забезпечення підтримки навчального процесу на сучасному рівні необхідне еволюційне прискорення в галузі створення мережі дистанційної освіти та її методичного оснащення. З метою поліпшення ефективності позааудиторної роботи студентів на часі створення мережі освітніх інтернет – ресурсів, на яких повинні бути доступні програмні та